

Pericle Martinescu

BALADA MORTII
LUI EDGAR POE

Pericle Martinescu

Balada morții lui Edgar Poe

Balada morții lui
Edgar Poe

Pericle Martinescu

Balada morții lui Edgar Poe

*Balada morții
lui Edgar Poe*

*Vous êtes qui vous êtes, vous êtes
à découvrir les lois de votre être,
qui sont, après le l'effort et dans
les sentiments rejoins, ont de
chercher un affreux soulagement
dans le vie ou dans la décadence.*

Ex Ponto
Constanța 2003

www.ziuaconstanta.ro

*Balada morții
lui Edgar Poe*

“ *Vous tous qui avez ardemment travaillé
à découvrir les lois de votre être,
qui avez aspiré à l’infini et dont
les sentiments réfoyés ont du
chercher un affreux soulagement
dans le vin ou dans la débauche,
priez pour lui*”.

Charles Baudelaire

Alcool

“Ce rău e comparabil alcoolului?”

Edgar Allan Poe

*A*lcool, zeu perfid, demon tutelar,
Incendiată diademă de safir,
Păunii pânzelor – rotatele-ți – desfir
Rictusul de sfinx din sumbrul sanctuar.

Stemă evaziunilor nocturne,
(Inima mea calmă, inima mea arsă...)
Din pustiul unui trup fragil – ce farsă! –
Sbor serafic, sbor de funerare urne.

Arid Eden (înalt domeniu de paloare),
Zodia din sânge – ursita mea damnată –
Se profilează-adânc pe-orbita sincopată,
Alcool, paj sinistru, suverană floare.

Alcool (pe sticlă) (într-un moment de răsunare)
 Kodu din sticlă - urechea mea dăună
 Se războiașă-adănc pe-o ureche amoroasă
 Alcool pe sticlă, săvârșind furtiv

1970

Alcool

"Ce nu e campania de propagandă?"

Edgar Allan Poe

"Ce lamentabilă tragedie viața
 lui Edgar Poe! Din toate documentele pe
 care le-am citit a rezultat pentru mine
 convingerea că Statele Unite n-au fost
 pentru Poe decât o vastă închisoare pe care
 el o străbătea cu tremurul înfrigorat al unei
 ființe făcută să respire într-o lume mai
 aromată și că existența lui interioară,
 spirituală, de poet sau chiar de adept al
 vinului, nu era decât un efort de a scăpa de
 sub influența acestei atmosfere antipatice..."

.....
 "... părea foarte încântat vorbind că
 se va stabili definitiv la Richmond și își va

sfârși viața în locurile pe care în copilăria lui atâta le iubise; avea însă treabă la New-York și plecă, în 4 octombrie, văitându-se de frig și de oboseală. În 6 octombrie, seara, ajungând la Baltimore și simțindu-se tot așa de rău, își depuse bagajul la îmbarcaderul de unde trebuia să se îndrepte spre Philadelphia, și intră într-o tavernă pentru a lua un excitant oarecare. Acolo, din nefericire, întâlni niște cunoștințe vechi și întârzie. A doua zi dimineața, în lumina pală a zorilor, pe drum a fost găsit un cadavru – oare, un cadavru cu adevărat? – nu, un trup viu, dar pe care Moartea îl însemnase deja cu pecetea sa imperială. A fost transportat într-un spital, unde Poe muri, în seara aceleiași duminici din 7 octombrie 1849, în vârstă de 39 ani.. Această moarte a fost aproape o sinucidere – o sinucidere pregătită cu mult înainte...”

Charles Baudelaire

*

“M-am hotărât să plec, dar să trăiesc încă – să părăsesc lumea, dar să-mi continui existența – pe scurt, și ca să termin cu enigmele, m-am hotărât, fără să mă sinchisesc de rest, să-mi croiesc, dacă aș putea, un drum până la Lună”

Edgar Allan Poe
(*Hans Phall*)

Nevermore

*Și tristul decorum, și mutul eben
(pasărea dar, sigur, și bustul) făceau
atunci deficiente silabele-prăpăstii,
vida enunțiație "Nevermore"*

Ion Barbu

Zori aspre de beție

În toamnă timpurie,
Zori de nostalgie
Și melancolie.

Zori, pagini de absint
Ce ustură și-alint',
Litani care mint
Sub cerul de argint.

Adânci și triste zori
Cu mohorâte bori,
Voi, *naenii* și surori
La frații meteori,

În rada voastră – fum –
Luceferi mor, precum
Poetul e acum
O urnă grea de scrum,

Culcat pe un răzor
Având lințoliu-un nor,
În drumul fără zor
De lângă Baltimore,

Spre sclipetul stelar
El, mag vizionar,
Își tânguie amar
Destinul său bizar.

O, cum supralumesc
Dintr-un impuls dantesc
Epave răbufnesc
Cu stins accent poesc:

- “Cântec dus de astre
În case sihastre
Cu rubine-n glastre –
Inimile noastre;

Cântec dus de torți
Pe sub negre porți
Și șoptit de morți
Celor fără sorți;

Sumbră melodie,
Ritm de pagodie,
Silf care prescrie
Vama ce-o să vie,

Vreau să te absorb
Și coșmarul orb
Să-l închei, - un morb
Ca lugubrul *Corb!*

În brumata zare
Văd în depărtare
Unda lucitoare
În raze lunare

A roșului Styx
Ce clipește fix
Cu rigidu-i linx
Ca un ochi de sfinx.

Mut luntraș, și sec,
Spre tine m-aplec,
De-Aici vreau să plec,
Dincolo să trec,

Poate-n lunga Zi
O voi regăsi
Pe *Annabel Lee*
Ce se prăpădi

La fel ca *Lenore*
Și *Eleonore*,
Și pieirea lor
Mă umplu de dor.

Zadarnic le invoc,
Sorbite ca într-un scoc.
Al Parcelor breloc
Mi-a dat doar nenoroc!

Ia-mă-n barca ta
Când s-o înopta.
Tu mă poți scăpa
De povara mea.“

Aerul vibră
Parcă se crispă.
Din hăuri strigă
Un glas ce-l muștră:

- “Om patetic, trist,
Gintă de artist,
Eu sunt înger mixt,
Pajul trismegist,

Eu plutesc pe ape,
De cei vii aproape
Și aștern în pleoape
Ultime etape.

Eu domnesc în vid,
Pe malul arid,
Un regat hibrid
Cu stemul morbid.

Eu din lume-adun
Tot. Cel Rău, cel Bun,
Înțelept, Nebun,
Într-un sac îi pun

Și cu-a mea rutină
Îi așez în tină
Unde-au să devină
Seve și rugină.

Nu te-ndemn să vii
Pe țărături pustii
Cu fade făclii
Și reci bagdadii.

Pe-a ta frunte mare
Înscriu o favoare,
Șansă ce n-o are
Nici un om când moare:

În ciclul tău, inclus
Rămâi și fi-vei pus
Pe tronul cel mai sus:
Un Viu din morți-adus“.

Râs sardonice ca
Semn de soartă rea.
Undeva o stea
Jalnic se zbătea.

Suflet de pripas
În acest popas.
Însă-n gravul ceas
Neguri vin din glas:

- “Pajură sau demòn
Cu grai crud, afon,
Umbră de grifon
Pe sumbrul plafon,

Hadică stafie,
Vestea ta târzie
De mărinimie
Nu mă mai îmbie.

Sub a ta stihie
Osânda să-mi fie
Drum de pribegie
Prin astronomie.

Inima mea, iat-o,
La răscruce-adast-o,
Cu fantasme-adap-o, -
Eu sunt fantastul *Poe*.

Liricul meu herb
Cu savantu-i verb,
Tandru și superb,
Într-un zbor acerb

Vreau în transcendent
Să-l înalț, ardent;
Lutul imanent,
Al morții ferment,

Nu mă mai rețină
Fără nici o vină
Pe-această colină
De-abații plină.“

- “O, talent numeric
(Crunt destin genetic!).
Eu nu-s pisc feeric,
Ci un vid ermetic.

Sterpele-mi genuni,
Negre văgăuni,
Nu au viziuni
Cu har să le-ncununi.

Eu nu sunt frumos
(Toți mă văd hidos!),
Nici clement nu-s. Jos,
Viermele scabros

Imi sapă tunel
Spre central cercel
Să-ți destram cu el
Creierul rebel“.

La acest cuvânt
Greu ca de pământ
(Rău deznodământ!),
Aprig simțământ

Se strecoară-în bard
Și-n ochii care ard
Așterne – tragic fard –
Al furiei stindard.

Creier “destrămat“?
Ce sfârșit ingrat!
Mai bine damnat,
În veci relegat...

Cu-al lui surâs livid,
Poetul-atunci, lucid,
Pe gânduri stă. Sordid,
Pe chip i-apare un rid.

Apoi din glasul pal
Ca un ecou seral
Riposte vin în val
La spectrul sepulcral:

- "O, doar ce mi-ai spus
Mă dezgustă... Nu-s
Încă predispus
Să mă las răpus.

Spiritul, năier,
Prin zone de mister
Să dăinuie-n Eter,
Aceasta eu îți cer!

Legile lui dure
Cu zodii obscure,
Himerele-i pure
Nimeni nu le-abjure!

O, nu profana
Viscolirea sa,
Căci numai în ea
E ființa mea.

Ulalume - funest cuvânt –
E-al meu trist deznodământ,
Orice vis și legământ
Mi s-a spulberat în vânt.

Doar Spiritul, cu zel,
Mi-a mai rămas fidel.
Să intru, țin, cu el
În straniul tău castel.

Cere-mi orice vamă
Porții de aramă,
Nu am nici o teamă,
Nu dau nici o seamă.

Chiar dacă m-aș pierde
În cețuri incerte,
Spațiul negru-verde
Împletească-mi scări de

Foc spre Infinit,
Punți către Zenit,
Cerul nezărit
Să-mi fie vădit.

Să știu, nedezis,
Dacă viața-i vis
Ori e cerc închis
În vecinic abis.

Dacă după moarte
Avem alte soarte
Care să ne poarte
Pașii mai departe“.

La acestea Spectrul
Ridicându-și sceptrul,
Voi încă-o dată
Din drum să-l abată:

- "Nu veni cu mine
Pe dune străine
Căci nu are cine
Se-nsoți cu tine.

Un văzduh imens,
Fără margini, dens
Și pulsând intens
În ocultul sens

E domeniu-n care
Ultima cărare
Indică în zare
Alba Dizolvare.

Chiar *Annabel Lee*
Care te iubi,
Aici putrezi,
Lent se mistui.

Tu ești încă-n floare:
Primăveri cu soare
Pot să te-nfășoare
În a lor fervoare.

Ferme apăsate
De anxietate
Îți vor fi lăsate
Spre-a fi explorate.

Eiros, Charmion
Cu-ntregul Panteon
Te vor să fii patron
L-al lor simpozion.

Împlinește-ți rostul
În veleatul vostru,
Că-i același costul
Pentru zeu sau monstru.“

Slaba tresărire
Se zbatu-n privire
Și un glas subțire
Ca o şușotire

Mai rosti o dată
Fraza răspicată
Cu vorba ciudată,
Neînduplecată:

- “Le cunosc pe toate:
Amăgiri jurate!
Vieți imaculate
Frânte-n jumătate!

Terra indulgentă
Suportând dolentă
Stirpea insolentă
Și incoerentă!

Lanț de zavistii
Și apostazii
E lumea ce – cum știi –
Înoată-n ererii!

Fiecare teză
E o ipoteză
La o contrateză...
Taina din Geneză

Vreau să o dezleg
Ca să înțeleg
Dacă ce reneg
E Haos ori Întreg...“

.....

În zori cernite-atunci
Porniră prin spelunci
Și peste negre stânci
Cu rădăcini adânci.

Spectralul Nimb zbura
Trăgând în urma sa
Un suflet ce tânjea,
Precât se bucura.

Spații colindară,
Timpuri devansară,
Graniți sfărâmară,
Miturî spulberară...

Lumini fulgurante,
Mii de lumi înalte
Stele captivante,
Nove fascinante...

Fantastice alei
Cu ploi de funigei,
Planete cu cercei,
Comete în scânteii...

Galaxii uitate,
Sori fără etate,
Astre condamnate
La eternitate...

Ei străbat în goană
Ca într-o prigoană,
Cosmosul – icoană
Fără de prihană...

La cap de Univers,
Nocturnul ghid, din mers,
Mieros vorbindu-i, șters,
Făcu un nou demers;

- "Într-un suprem elan
Ți-am dat să faci, spontan,
Un salt suprauman
Spre Marele Cadran.

Ești acum cerberul
Ce-a-nvins Efemerul.
Ochiul tău, stingherul,
A străpuns Misterul.

În uranic joc,
Prin tării de foc,
Peste Timp și Loc,
Ghină și Noroc,

Monos și cu *Una*
Ți-au purtat cununa
Iar de veghe – Luna,
Maștera, străbuna.

Cadaveric *Ushèr*
Enigmatelor străjer,
Ce pot să-ți mai ofer?,,,
Renunță deci la cer!

În clara lumină
Terestră, deplină,
La tine-au să vină
Colocvii să țină

Minerve-înțelepte,
Fortune mai drepte,
Muze cu afecte
Logice, selecte.

Îți reia simțirea,
Geniul și Rostirea,
Toată preamărirea
Îți va fi menirea. “

Drept răspuns, sub boltă,
Spinul de revoltă
Subit se învoltă
Către-a lui escortă:

- “Nu râvnesc măririi,
Deșarte slăviri,
Pe-un pământ cu sbiri
Și munți de martiri.

În dărnicia ta
Fă să fiu o stea
Solitară pe-a
Noptilor manta.

Pururi voi luci
Până-o voi zări
Într-un zori de zi
Pe *Annabel Lee*“.

- "Asta nu-i posibil,
Spirit inflexibil!
Jindul tău teribil
E inextingibil.

Căci ilustra fată –
Ți-am mai spus o dată –
Doarme îngropată
În țărna surată.

Cultul de-i păstrezi,
Du-te să o vezi
În calme amiezi
Plutind prin livezi –

Un iz de cicoare
Suav ca o boare
Dulce-aromitoare,
Răspândind langoare."

Dar și acest consemn
Cu sunetul lui ferm,
Și gingaș și solemn,
Rămase surd, indemn.

Iar în trupul – spuză
(Palpit de meduză),
Un gest scurt recuză
Totul și refuză.

După acel voiaj
Prin sfere de miraj
(Ce splendid Ermitaj!),
Cu ultimul curaj

Glasul auster
Aruncă, sever:
- "Să renunț la cer?
Nevermore!...Ne...ver.....!"

Marginalia

In Memoriam E. A. Poe

Câmpii aride – stinse văpăi de gheață –

Domeniul său cețos: nălucile de febră.
Taine dezlegate cu inima-algebră,
În stranii aventuri de dincolo de Viață.

Din fatale zone, Cântecul funebru –
Macabru mesager. Tunelurile Noptii
Nu glorii țin, ci, rupte, scuturile Morții,
Pe cer un semn lugubru: chipul său tenebru.

Orori înalte în alcooluri celebrate –
Ce tragedie poate fi mai abisală?
Blestem rânjind hidos în masca-i glacială,
Mister ascuns în dune de putrede fregate.

Tiparul executat la SC INTCOM SA
Tel/Fax: 0241 550 527, 555 627

*Pericle Martinescu s-a născut la 11 februarie 1911 în comuna Vișoara, județul Constanța. Cursurile primare le-a făcut în satul natal, iar cele secundare la Liceul „Mircea cel Bătrân” din Constanța, terminate la Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov. A absolvit Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din București, fiind licențiat în filosofie (1935). Ca student, a debutat și a colaborat la principalele reviste literare din Capitală și provincie, cu poezii, cronici, eseuri, studii etc., afirmându-se printre exponenții „generației tinere” din anii '30. Debutul editorial s-a produs în anul 1936 cu romanul *Adolescenții de la Brașov* (retipărit în 1991). Au urmat volumele: *Sunt frate cu un fir de iarbă* (poeme în proză, 1941), *Costache Negri* (monografie, 1966), *Retroproiecții literare* (eseuri, 1973), *Umbre pe pânza vremii* (amintiri, 1985). În ultimii ani a publicat volumele: *Excursie în Ciclade* (1996), *7 ani cât 70* (1997), *Visul cavalerului* (1998), *Figuri în filigran* (1999), *Odiseea editării Poeziilor lui Eminescu* (2000), *Existențe și Creații* (2001), *Jurnal intermitent* (2001). Este autorul a numeroase traduceri (peste 40 volume) din literatura universală clasică și modernă. În anul 2001 a fost sărbătorit de Uniunea Scriitorilor din România ca nonagenar în viață.*

ISBN 973-644-220-9